
FOLKETINGET

Europaudvalget
Folketingets repræsentant ved EU

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 24. april 2008

Europa-Parlamentet reviderer ombudsmandens statut

Baggrund

Europa-Parlamentets (EP) ombudsmand Nikiforos Diamandouros henvendte sig pr. skrivelse af 11. juli 2006 til EP's formand med ønsket om, at EP skulle revidere ombudsmandens statut. Ombudsmanden foreslår selv 5 punkter, som han finder uhensigtsmæssige i sit arbejde:

1. ønske om at intervenere i sager anlagt ved Den Europæiske Unions Domstol
2. aktindsigt i institutionernes dokumenter
3. vidneforklaringer fra tjenestemænd
4. oplysninger om mulige strafbare eller ulovlige handlinger
5. samarbejde med internationale institutioner inden for menneskerettigheder/ grundlæggende rettigheder

Initiativbetænkningen vedtaget

EP vedtog tirsdag den 22. april 2008 Anneli Jäätteenmäki (ALDE, FI) initiativbetænkning om ændring af ombudsmandens statut med overvældende flertal, ide 620 stemte for, 18 stemte imod, mens 18 stemte hverken for eller imod. Der er dermed givet mandat til forhandling med Rådet.

EP vedtog 4 af de 5 punkter. Punkt 1. vedr. ombudsmandens mulighed for at intervenere i sager anlagt ved Den Europæiske Unions Domstol har givet anledning til megen diskussion. Ombudsmanden valgte derfor tidligt, på baggrund af debatten, at trække forslaget tilbage. Dette på trods af, at ordføreren mente, at hun kunne få et kompromis i stand.

Ad. pkt. 2. om aktindsigt i institutionernes dokumenter

Ombudsmandens statut artikel 3, stk. 2 giver EU's institutioner mulighed for ikke at udlevere dokumenter under henvisning til deres tavshedspligt. Dette forhold mener ombudsmanden er uhensigtsmæssigt i hans arbejde.

Både Kommissær Margot Wallström og ordføreren pointerede, at dokumenter aldrig var blevet holdt tilbage fra ombudsmanden med begrundelse i denne del af artiklen. Alligevel tilkendegav Kommissæren, at hun var klar til slette denne del af artiklen på baggrund af to forhold. For det første af hensyn til borgerne og deres retsopfattelse, og for det andet fordi ombudsmanden, når han læser dokumenterne, også er omfattet af tavshedspligten og derfor alligevel ikke vil kunne videregive disse oplysninger.

Flere MEP'er tilkendegav deres støtte til denne ændring, og henviste til, at institutionerne, der udleverer oplysninger til ombudsmanden, skal være forpligtiget til at oplyse om fortroligheden af oplysningerne. Andrew Duff (ALDE, UK) udtalte, at hvis ikke ombudsmanden har fuld adgang til alle dokumenter, kan man ikke tale om gennemsigtighed.

Ad. pkt. 3 om vidneforklaringer fra tjenestemænd

Diskussionen omhandlede igen artikel 3, stk. 2 i ombudsmandens statut. Denne gang følgende del:

"Fællesskabets tjenestemænd og øvrige ansatte skal efter anmodning fra ombudsmanden aflægge vidneforklaring; de udtaler sig på vegne af og efter instrukser fra deres administrationer og har fortsat tavshedspligt."

Ombudsmanden mener, at især en del af anden halvdel af teksten (her fremhævet) er meget uklar. Der er på den måde ingen garanti for sagligheden i tjenestemændenes udtalelser. Årsagen er, at ordet *instrukser* eksempelvis kan tolkes, som om tjenestemændene ikke behøver at sige sandheden. Dette forhold er ikke i overensstemmelse med god forvaltningsskik, ej heller ønsket om en åben administration. Borgernes interesser kan derfor ikke varetages optimalt som, situationen er nu.

Både Kommissæren og ordførerens betænkning støtter op om ombudsmands ønske om at slette den del af teksten, der kan misforstås. Maria da Assuncao Esteves (EPP, PT) understregede vigtigheden af at få defineret ombudsmandens arbejdsrammer så klart som muligt. Hun tilføjede, at der ikke må kunne opstå tvivl om hans afgørelser.

Ad pkt. 4 om oplysninger om mulige strafbare eller ulovlige handlinger

Dette punkt omhandler hvilke institutioner ombudsmanden skal informere, hvis han gennem sine undersøgelser får kendskab til strafbare eller ulovlige handlinger. I dag kan ombudsmanden kun informere de nationale kompetente myndigheder. Ombudsmanden har ikke mulighed for at orientere europæiske organisationer som OLAF eller den fremtidige europæiske anklagemyndighed, såfremt hans undersøgelser afdækker svig i forbindelse med fællesskabsmidler. Igen var der fuld opbakning fra både Kommissæren og ordføreren.

Ad pkt. 5 om samarbejde med internationale institutioner inden for menneskerettigheder/ grundlæggende rettigheder

Forslaget skal give ombudsmanden mulighed for at samarbejde med internationale institutioner. Ideen er, at det skal kunne fremme og beskytte de grundlæggende rettigheder. I dag har EU's ombudsmand ikke mulighed for at dele oplysninger med medlemsstaternes ombudsmænd. Et sådan simpelt samarbejde ville kunne fremme "*god forvaltning*", ligeledes vil et sådan samarbejde styrke de grundlæggende rettigheder for borgerne, da denne kommunikation vil styrke afgørelserne. Ordføreren støtter op om ombudsmandens forslag mens Kommissæren er mere tilbageholden. Hun forklarer, at ombudsmandens statut giver ham mulighed for at kontakte de nationale ombudsmænd. Dette bakker Kommissionen op om. Derimod kan Kommissionen ikke støtte ombudsmandens forslag som det står skrevet nu. Dette begrundes af Kommissæren med, at det ifølge traktatens artikel 302 og 303 er Kommissionens ansvarsområde, at etablere kontakt til internationale institutioner. På trods af dette, udtrykte Kommissæren forhandlingsvilje til dette punkt, dog under hensyn til traktaten og Kommissionens prærogativer.

Afsluttende bemærkninger

Kommissæren afsluttede med at sige, at Kommissionen vil fremlægge sit forslag snarest. Kommissionen ønsker ligesom ordføreren at få revisionen af ombudsmandens statut afsluttet hurtigt - gerne under det slovenske formandskab.

Ordføreren kunne konstatere bred opbakning til sin initiativbetænkning. Hun benyttede afslutningsvis lejligheden til at understrege vigtigheden af, at ombudsmanden sikres nok ressourcer til sin behandling af borgerhenvendelser. Borgerhenvendelser må ikke drukne i ventetid.

Ombudsmanden udtaler sig om initiativbetænkningen

Ombudsmanden er meget tilfreds med udfaldet af initiativbetænkningen. På en pressekonference afholdt tirsdag den 22. april. 2008 roste han ordføreren og EP. Han sagde, at initiativbetænkningen støtter op om langt større gen-

nemsigtighed i EU. Kun én gang siden oprettelsen af ombudsmandsstillingen har man revideret ombudsmandsstatutten. Det skete i 2001 hvor ombudsmandens budget blev uafhængigt af EP's budget. Ombudsmanden opfordrer til, at forhandlingerne mellem EP og Rådet afsluttes under det slovenske formandskab.

Med venlig hilsen

Bjørn Lunn